

Актуально

Про харчування
працівників ЧАЕС у 2024 році

За два роки до біди

31 січня 2023 | №1-2
(1561-1562)

НОВИНИ ЧАЕС

Офіційне видання ДСП «Чорнобильська АЕС»

**Акція
до Дня
Соборності
України**

Освітлення промислового майданчика: яскравіше, надійніше, зручніше

Наприкінці 2023 року на майданчику ЧАЕС завершено роботи з проекту освітлення пішохідних маршрутів від робочих місць персоналу до місць його міжзмінного відпочинку.

Російська агресія, окупація станції та неможливість користуватися звичними шляхами доправлення персоналу ЧАЕС на майданчик примусили керівництво ЧАЕС повернутися до системи роботи, яка діяла перші роки після Чорнобильської катастрофи — до вахтового способу роботи.

Це спотребувало проведення низки заходів стосовно організації проїзду, харчування та міжзмінного відпочинку персоналу, що й було успішно виконано протягом 2022 року. Проте, умови перебування персоналу на майданчику вдосконалюються й наразі, свідчення чому — реконструкція системи освітлення пішохідних маршрутів персоналу від робочих місць до місць міжзмінного відпочинку.

Напочатку планувалося, що живлення нової освітлювальної системи відбуватиметься від сонячних батарей, проте згодом стало зрозуміло, що це не найкраща ідея.

— Насамперед, йшлося про улаштування освітлення на маршруті від будівлі ІЛК до КПП-2. В процесі розроблення цього проекту стало зрозуміло, що сонячні батареї не вирішать питання освітлення доріжки у осінньо-зимовий період, оскільки світловий день в цей час дуже короткий, — розповів начальник електричного цеху Олег Величківський.

Він також підкреслив:

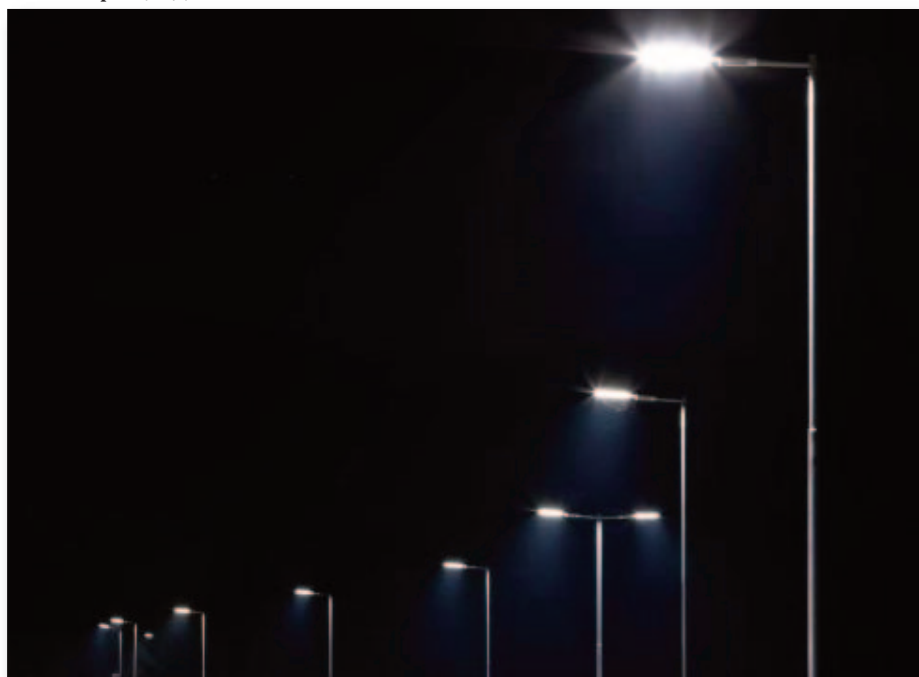
— Освітлення планувалося від світлодіодних ламп. Вони споживають небагато, їх якість не викликає сумнівів, а якщо порівнювати яскравість, що вони дають, із звичайними лампами розжарювання, то останні із світлодіодними й поряд не стояли.

Проте взимку заживлені від сонячних батарей світлодіодки все ж таки не давали достатнього освітлення — на відміну від тих, які жилися від кабельних мереж.

Ми внесли необхідні зміни до проекту. Силами електричного цеху було проведено електромонтажні роботи, прокладено кабелі.

Взагалі ж, для реалізації проекту було створено зведену бригаду, до якої увійшли фахівці різних підрозділів — наприклад, РМЦ виконав стійки, долучилися транспортники та інші.

Проект виконувався двома чергами. Виконали ми його у максимально можливі й дуже стислі терміни. Наразі освітлені всі встановлені маршрути для пересування персоналу майданчиком станції.

ЧАЕС відвідала Ольга Василевська-Смаглюк

25 січня промисловий майданчик Чорнобильської АЕС з ознайомчим візитом відвідала депутатка Верховної Ради України Ольга Василевська-Смаглюк.

Пані Василевська-Смаглюк представляє виборців 96 округу, який розташований у Київській області на північний захід від столиці. До округу зокрема входять Славутицька та Іванківська територіальні громади, які тісно пов'язані з Чорнобильською АЕС та зоною відчуження.

Метою візиту депутатки було ознайомлення з діяльністю підприємств, що належать до сфери діяльності Державного агентства України з управління зоною відчуження, а також отримання інформації про період окупації зони відчуження російськими військами.

Візит стане підґрунтям для підготовки аналітичного матеріалу для сприяння розвитку зони відчуження та поширення достовірної інформації про наслідки окупації в країнах Європейського Союзу.

Окрім інших об'єктів зони відчуження, пані Василевська-Смаглюк відвідала оглядовий майданчик нового безпечного конфайнменту та меморіал жертвам Чорнобильської катастрофи.

На майданчику ЧАЕС депутатку суп-

роводжував головний інженер станції Олександр Тітарчук. За його словами, подібні візити є важливими, оскільки після окупації робота на ЧАЕС зазнала дуже великих змін як у виробничому, так і соціальному плані.

Демонстрація умов роботи персоналу та обсягу робіт, який було зроблено для повернення підприємства до роботи, допомагає гостям майданчика краще розуміти ті виклики, з якими зіштовхнулася ЧАЕС, а також сприяє налагодженню подальшої співпраці для розвитку станції.

Нагадаємо, 15 лютого відбулась зустріч О. Василевської-Смаглюк із керівником Київської обласної адміністрації Русланом Кравченком, радницею голови правління НАЕК «Енергоатом» Людмилою Володіною та керівниками Славутицької, Іванківської та Поліської громад.

Йшлося про перепідписання договору між КОВА та Енергоатомом щодо спрямування 10% коштів з будівництва Централізованого сховища відпрацьованого ядерного палива на соціально-економічний розвиток прилеглих громад.

«Основна ідея: спрямувати кошти «Енергоатома» напряму в громади, після погодження об'єктів, на які вони будуть виділені комісією та особисто очільником Русланом Кравченком — головою Київської ОДА. Станом на сьогодні мова йде про сотні мільйонів гривень, на які можна буде побудувати нові укриття та інші важливі об'єкти в громадах.

...Таке рішення значно спростить і прискорить будівництво та реалізацію проектів в Славутичі, Іванківській та Поліській громадах... Очікується, що новий договір буде підписано до кінця січня, а гроші від Енергоатома не забаряться...» — написала пані Василевська-Смаглюк на своїй сторінці у соціальній мережі «Фейсбук».

Персонал ЧАЕС взяв участь в акції до Дня Соборності України

22 січня у День Соборності персонал ЧАЕС взяв участь у неоголошеній акції з розгортання 100-метрового прапора України на центральній площі Славутича.

День Соборності України відзначається 22 січня, оскільки саме цього дня у 1919 році на Софійській площі Києва було проголошено Акт злуки Української Народної Республіки та Західно-Української Народної Республіки.

Цей документ об'єднав в одній державі українські землі, які до цього були розділені кордонами тогочасних імперій: Австрійської та Російської.

100-метровий прапор, який було розгорнуто у Славутичі, є символом боротьби місцевого населення. Саме його славутичани несли на мирному мітингу проти окупації міста військами росії 26 березня 2022 року.

Акцію організовано відділом культури, національностей та релігій Славутиської міської ради.

Участь у заході взяв міський голова Славутича Юрій Фомічев, представники виконавчого комітету та охочі славутичани.

ГОЛОВНЕ

ОКУПАЦІЯ: ніхто нічого не забуде й не пробачить

Яким був минулий рік для Чорнобильської АЕС в частині забезпечення фізичного захисту? Про цю частину діяльності, переважно приховану від громадськості, розповів заступник генерального директора (з режиму фізичного захисту) Вадим СЛІПУХА:

— На даний час підрозділами Служби безпеки України, Національної поліції та за процесуального керівництва Офісу генерального прокурора здійснюється досудове розслідування в рамках кримінального провадження стосовно вчинення злочинних дій вій-

ськовослужбовцями країни-агресора — рф під час окупації ДСП ЧАЕС.

Наразі, в ході розслідування отримано докази їх протиправної діяльності, проведено низку процесуальних дій, в тому числі отримано результати відповідних експертиз, здійснено нарахування матеріальних збитків та шкоди, завданих внаслідок окупаційних дій на території Зони відчуження.

Крім того, встановлено та ідентифіковано окремих посадових осіб з числа керівного складу військовослужбовців рф, які надавали відповідні зло-

чинні накази.

Вказаним особам заочно оголошено підозри про вчинення низки злочинів та оголошено у розшук. Цей шлях треба пройти, щоб надалі особи, які скоїли злочини на території України, були оголошені у міжнародний розшук — цих негідників треба затримувати та притягувати до відповідальності.

За участю керівництва ДСП ЧАЕС налагоджено системну роботу відповідних підрозділів Служби безпеки та Національної поліції України щодо

проведення профілактичних та фільтраційних заходів стосовно працівників ЧАЕС та їх оточення.

За результатами вжитих заходів окремим співробітникам оголошено офіційні застереження, окремих переведено на інші посади, які не вимагають допуску до особливих робіт, окремих звільнено із займаних посад.

Загально пріоритетне для всіх нас завдання — повернення військовополонених службовців військової частини 3041 Національної гвардії. На жаль, це дуже складне питання, оскільки країна-агресор не поспішає повертати своїх полонених та, звісно, віддавати наших людей, які, по суті, тримаються у заручниках. Завдяки спільним зусиллям, протягом поточного року, нам вдалося повернути з полону декілька наших військовослужбовців. На жаль, в полоні залишається ще велика кількість наших хлопців.

Однак, повторюся — ми всі разом працюємо над їх поверненням, результати є і обов'язково будуть помітні найближчим часом.

На жаль, в національному законодавстві відсутні правові норми, які передбачають порядок дій та порядок реагування під час збройного захоплення ядерних об'єктів, під час ведення бойових дій навколо або на території таких об'єктів.

Власне, це є очевидним, адже світ ще не знав випадків, коли одна країна атакувала б атомні станції іншої країни. Світова практика знає та нормативно регулює, як реагувати на, припустимо, можливі дії терористичних організацій та/або терористів-одинаків. Однак, як реагувати на фактично терористичні бойові дії однієї країни проти іншої — такого досвіду світ не має.

Так, вказане питання на сьогоднішній день залишається законодавчо неврегульованим на національному рівні. Фахівцями ДСП ЧАЕС надано відповідні пропозиції з вказаної проблематики до Державної інспекції ядерного регулювання України з метою ініціювання питання щодо внесення відповідних змін до українського законодавства.

Своєю чергою, Державна інспекція ядерного регулювання України надіслала узагальнені пропозиції з вказаного питання до Верховної Ради України. На даний час відповідні профільні комітети ВР України вивчають та аналізують надані пропозиції. Очікуємо на прийняття відповідних законодавчих змін.

В поточному та наступному роках планується акцентувати зусилля на покращенні матеріально-технічного стану системи фізичного захисту ДСП ЧАЕС. Однак, враховуючи надзвичайно велике фінансове навантаження на державний бюджет країни, нами акцентовано увагу на отриманні саме міжнародної гуманітарної допомоги.

За підтримки Державного агентства України з управління зоною відчуження нам вдалося посилити якісно та кількісно співпрацю з представниками МАГАТЕ. Незважаючи на досить тривалі перемовини, бюрократичні виклики, на даний час здійснюється передача на ДСП ЧАЕС засобів радіозв'язку та металодетекторних систем.

Крім того, узгоджено питання щодо закупівлі та передачі протягом 2024 року на станцію критично важливих систем, які необхідні для покращення захисту ЧАЕС в умовах війни.

Протягом 2023 року завдяки скоординованій діяльності керівництва станції, персоналу, а також багатьом іншим

причетним державним органам та підрозділам, вдалося адаптуватися до умов воєнного стану та забезпечити безпечну реалізацію основної виробничої програми підприємства.

Крім того, з метою оптимізації та поліпшення ефективності робочого процесу проведено кадрові та організаційні зміни в окремих підрозділах ДСП ЧАЕС.

Важливо зазначити, що першочерговим завданням було і залишається питання щодо покращення охорони й оборони ДСП ЧАЕС. У зв'язку з чим здійснено низку важливих заходів спільно з Силами оборони, з Національною гвардією України, СБ України, з НП України, з ДСНС України, з Вишгородською РВА та ін. Будемо спрямовувати свої зусилля у вказаному напрямку і протягом 2024 року.

Також хочу відмітити, що ДСП ЧАЕС підтримує дружні взаємовідносини з Всесвітнім інститутом Ядерної Безпеки. Наразі, ми маємо домовленість стосовно організації та проведення Всесвітнім Інститутом в 2024 році навчання для працівників служби фізичного захисту ДСП ЧАЕС.

Безумовно, нас чекає достатньо складний, але я впевнений, що результативний та переможний 2024 рік. Ми рухаємося вперед і не зупиняємося.

СМАЧНОГО! або

Як зміниться харчування працівників ЧАЕС у 2024 році

Кожного ранку, о 5-й годині, починається зміна для тих, хто протягом дня забезпечує лікувально-профілактичним харчуванням працівників ЧАЕС, задіяних у роботах на промисловому майданчику ЧАЕС.

24 працівники, що задіяні у вахтовий спосіб, та ще троє — з наскрізної зміни щоденно забезпечують триразовим харчуванням 400-430 осіб.

В середньому, за добу вони годують сніданком близько 250 осіб, не менше 400-430 — у обідні години, близько 240 — у вечерю. Іноді снідати та вечеряти приходить практично увесь персонал, що працює на майданчику, іноді менше. Нічний прийом їжі, як правило, розраховується на 50 осіб.

У 2023 році добова норма продуктів на одну людину розраховувалася, виходячи з виділеної суми — 70 гривень. Чи просто нагодувати таку кількість народу, особливо в умовах вкрай обмеженого бюджетного фінансування? Відповідь очевидна.

Для того, щоб готова страва опинилася на тарці відвідувача їдальні, треба

провести низку складних та непомітних для споживача кінцевого продукту дій.

Все починається із проведення розрахунків для з'ясування обсягів продуктів, необхідних для організації харчування, а також мийних та дезінфікувальних засобів, посуду, кухонно-

го інвентарю, серветок та іншого необхідного.

Окрім того, необхідно організувати закупівлі за статтею «технічне обслуговування та ремонт обладнання» — мало хто знає, скільки уваги технічних фахівців вимагає обладнання, деяким одиницям якого близько 20 років.

Один із найвідповідальніших етапів — закупівля продуктів. Як зазначила заступник начальника відділу організації харчування Ольга Бічко, з початку війни процес значною мірою ускладнився, оскільки значна кількість виробників та постачальників припинили свою діяльність внаслідок бойових дій, або змінили місце реєстрації, або з інших причин не подають свої цінові пропозиції на тендери.

Проте, відповідні торги, попри усі труднощі, відбуваються й договори укладаються. Їх супровід здійснюють фахівці відділу організації харчування. На них також і подача заявок постачальникам на поставку продуктів харчування та інших ТМЦ — ці роботи виконують спеціалісти ВОХ,

робочі місця яких знаходяться в офісному центрі, у Славутічі.

І тут варто зазначити, що логістика внаслідок бойових дій також значно погіршилася, і відділ організації харчування наразі змушений враховувати і цей об'єктивний чинник.

Коли продукти харчування надходять на склад їдальні АПК-1, здійснюється приймання за кількістю та якістю відповідно до всіх передбачених вимог. Продукція оприбутковується, складаються відповідні акти та звіти. Далі відбувається щоденний відпуск продуктів харчування та інших ТМЦ на виробництво — ці роботи виконують завідувач складу, комірник.

На підставі щоденних меню (сніданок, обід, вечеря, нічний обід) завідувач виробництва, заступник завідувача виробництва організовують виробничі та технологічні процеси. Як бачимо, значна частина процесів, які передують появі їжі на роздачі у їдальні, приховані від кінцевих споживачів продукції, але від того не стають неважливими та такими, певну частку яких можна проігнорувати.

До речі, й значну частину роботи кухарів ми також не бачимо — а кожен із них має здійснити перебирання, просіювання, нарізання, шинкування, приготування фаршів, напівфабрикатів та інше. А потім зварити, засмажити, при тушувати тощо... Для того, щоб уявити,

яка це робота, просто запам'ятаємо: загальний обсяг продукції, вжитої у 2023 році персоналом ЧАЕС на майданчику станції — 381 тонна.

Проте, будь-які розмови про якість харчування персоналу ЧАЕС на промисловому майданчику станції будуть мало предметними, якщо не згадати про гроші, на які треба організувати працівникам завтрак-обід-вечерю. У 2023 році на харчування однієї особи на проммайданчику станції виділялося 70 грн на добу. Зрозуміло, що ці кошти вкрай не великі, й на них ані делікатесів, ані сезонних овочів взимку не купиш.

Навіть на велику різноманітність роз-

раховувати важко, тим більше в умовах інфляції, яка є неодмінним супутником війни та пов'язаним із нею руйнуванням економіки країни.

Нагадаємо: за даними Держстату від 10.01.2024, інфляція на споживчому ринку за 2023 рік у цілому становила 5,1%. Здавалося б, невисокий відсоток, проте, за даними того ж джерела, лише в грудні минулого року ціни на продукти харчування та безалкогольні напої зросли у середньому на 1,9%. Однак, найбільше (на 13,9% та 13,8%) подорожчали овочі та яйця. На 7,2–0,7% зросли ціни на фрукти, масло, яловичину, молоко та молочні продукти, рибу та продукти з риби. Водночас на 3,5–0,5% знизилися ціни на цукор, продукти переробки зернових, соняшникову олію, макаронні вироби, рис.

— Розуміючи економічну ситуацію, адміністрація станції зробила дуже важливий крок: у 2024 році суму, що виділяється на харчування персоналу на майданчику на добу, збільшено на третину, і тепер вона складає 100 грн, — пояснила Ольга Бічко.

Звісно, це теж не настільки значні кошти, щоб докорінно змінити все. Але покращити раціон та збільшити порції це нам дозволить, і я впевнена, що у 2024 році наші споживачі обов'язково відчують, що харчування у їдальні на промисловому майданчику стало кращим.

У тісній та плідній співпраці

Протягом 2023 року ЧАЕС розширила співпрацю із Агентством регіонального розвитку м. Славутич. Співпраця виявилася досить плідною. Про те, як це відбувалося, а також про плани на майбутні спільні проекти редакції «Новин ЧАЕС» розповіла директорка агентства Арина СТАРОВОЙТОВА:

— Які цілі ви ставили перед собою та перед Агентством регіонального розвитку на 2023 рік?

— Втриматися, вижити, утримати штат, зберегти наших клієнтів та орендарів — це наші головні завдання. Ми намагаємося надати якомога комфортніші умови для наших клієнтів та партнерів.

Попри спад підприємницької активності в місті, ми впоралися з окремими завданнями.

Депутатами було ухвалено рішення підтримати бізнес та надавати знижки підприємцям, які є нашими орендарями. Загалом за період війни надано знижок на суму близько 3 мільйонів гривень, а за минулий рік — 1,2 мільйони.

Ми підтримуємо тих підприємців, у яких виникли критичні ситуації, і на-

магаємося допомогти у розв'язанні проблем з боргами перед агентством, а також співпрацюємо з Фондом підтримки підприємництва та пропонуємо нашим клієнтам консультації та додаткові ресурси.

Протягом 2023 року активно працювали з потенційними інвесторами та презентували Славутич на міжнародних майданчиках, надававши масштабну та ґрунтовну інформацію про

проблеми, що існують у Славутичі та Славутичській громаді, пов'язані з повномасштабним вторгненням.

Ми прагнемо, щоб нас чули, не забували та ми постійно були на слуху. Одним із завдань є показати себе, презентувати Славутич на всіх потенційно інвестиційних проектах, наприклад, ми взяли участь у виставці «ReBuild Ukraine», що відбулася в Польщі, а також у віртуальній виставці в Італії тощо.

Ми також долучаємося до всіх проектів, які готуються містом, зокрема, проектним відділом, щоб залучити додаткові кошти до міста. Ми є активними учасниками всіх цих процесів.

Ще одним напрямком є туристична діяльність. Ми є одним з п'яти офіційно зареєстрованих туристично-інформаційних центрів. Наразі проводимо підготовчу роботу, щоб бути готовими до туристичної діяльності, коли відкриються всі можливості.

Ми звернули увагу, що славутичани віком 50+ є найбільш активним віком на сьогодні, тому виникла ідея створити школу гідів віком 50+.

Виклики поводження
з паливовмісними
матеріалами

ПРОГРАМА

INUDECO

Ми переймаємо закордонний досвід, де громадські активісти поважного віку опікуються туристичним напрямком. На жаль, в умовах війни є певні обмеження, але ми продовжуємо вести цей напрямок. На нашому сайті є вся туристична інформація про Славутич, оформлена двома мовами — українською та англійською. Якщо ваші гості міста Славутич захочуть щось дізнатися, вони можуть знайти корисну інформацію на нашому веб-сайті.

Цього року ми працювали активно як інвестиційна няня, залучаючи до Славутича нове підприємство — «Нова кухня». Це підприємство раніше працювало у Маріуполі. Ми допомогли їм адаптуватися до нового місця та знайти рішення всіх технічних питань. Ми дуже раді, що їхнє обладнання надходить і вони активно пристосовуються до нових умов.

Окрім цього, ми сприяємо розвитку жіночого підприємництва та підтримуємо громадські ініціативи. Наш клуб «Незламні» зосереджується на просуванні жіночих проєктів та благодійності. Ми також співпрацюємо з Благодійним фондом «ЧАЕС. Славутич. Розвиток». Розвиток» та збираємо кошти на різні потреби, наприклад, останній раз були зібрані кошти на придбання військової форми для жінок-військовослужбовців.

Що стосується ініціативи «Активний четвер», то офіс підтримки громадських ініціатив є важливою складовою нашої роботи. Ми збираємо інформацію від активних славутичан та допомагаємо їм розробити свої проєкти. Кожного четверга ми проводимо зустрічі з громадськими активістами, де обговорюємо поточні проблеми міста та шукаємо рішення. Також працюємо над планом відновлення для громади та співпрацюємо з державними службами, щоб вирішити наболілі проблеми.

Ми є громадською організацією, яка надає інструменти для вирішення проблем в місті, які бачать люди. Крім того, ми є виконавцями проєкту громадської участі, який підтримується Радою Європи. Важливою складовою цього проєкту є підтримка волонтерської діяльності, тому ми зробили

програму підтримки волонтерів, яка включає юридичну консультацію та відкриття офісу для Благодійного фонду «ЧАЕС. Славутич. Розвиток».

Нагадаю, що Благодійний фонд «ЧАЕС. Славутич. Розвиток» зареєстровано 4 лютого 1998 року. Для Славутича цей фонд працює вже доволі довгий час і на кожному етапі має свою мету. Коли розпочалося повномасштабне вторгнення, засновники фонду — громадська рада з розвитку міста, громадська організація «Спілка виробників товарів та послуг», первинна профспілкова організація Чорнобильської атомної електростанції та Славутицька міська рада — вирішили спрямувати всю свою роботу на підсилення допомоги славутичанам.

У 2023 році основними цілями були збір коштів на проєкт «Human clinic» — оновлення реабілітаційного відділення та допомога внутрішньо переміщеним особам, які проживають у Славутичі.

Також було оголошено збір одноденного заробітку на потреби захисників, збір «Прапор перемоги» та збір на пікапи.

Хочу підкреслити, що фонд працює на волонтерських засадах, і тут задіяна ціла команда людей, які безкоштовно виконують цю роботу. Ми не могли би

здійснити жодний збір або проєкт без підтримки шановних мешканців Славутича.

За рік ми зібрали 970 774.60₴ на збір одноденного заробітку і витратили майже всю цю суму (964 580₴) на придбання необхідних речей для захисників, які стоять на захисті незалежності України. За період дії акції «Одноденний заробіток на потреби ЗСУ» ми обробили близько 90 звернень про допомогу.

Я б хотіла озвучити деякі позиції, що ми придбали разом з іншими благодійниками, — як приватними особами, так і організаціями, котрі долучалися внесками.

Ми змогли придбати 3 автомобілі, 2 акумулятори, комплект шин, комплекти радіостанцій, біноклі, каліма-тори, далекоміри, 4 магазини, обвіси, бокове кріплення, 73 комплекти тактичного одягу, 68 пар тактичного взуття, 13 комплектів термобілизни, 17 флісових кофт, 20 балаклав, 10 флісових шапок, 4 розвантажувальні системи, 29 спальників, 25 карематів, 15 самонадувних матраців та 3 автомобільні автономні дизельні обігрівачі.

Зараз люди запитують, чому ми зупинили цей збір. Відповідь проста: ми розпочали інший збір, завдання якого—

придбати вкрай потрібні нашим захисникам пікапи. Кошти на них акумулюються на рахунку. Відтак ми не можемо виконувати термінові запити. Наша мета — зібрати 510 000\$, і ми вже накопичили 258 728\$. До необхідної суми залишилося 241 272\$.

Наразі ми вже бачимо, що на одну машину кошти є. Проте, ми хочемо придбати ще одну автівку. Тому ми маємо або продовжити накопичувати кошти, або залучити до збору партнерів, спонсорів й благодійників.

Також хочу подякувати всім, хто доєднався до збору на облаштування тимчасового житла для переселенців.

Ще один невеличкий, але дуже чутливий збір було проведено профспілковою організацією Чорнобильської АЕС — йдеться про акцію «Прапор перемоги». Збір проводився профспілковим комітетом станції, разом з громадськими організаціями та небайдужими мешканцями міста. Вдалося зібрати 26 000\$ та 1000 €.

Наша спільна робота з Чорнобильською АЕС є одним з найуспішніших напрямків діяльності агенції. Співпраця є ключовим елементом у розвитку та підтриманні ідеї, що Славутич — був і

залишається містом енергетиків та атомників, де більшість мешканців працюють в ядерній галузі.

За останні 8 років Славутич став майданчиком для проведення міжнародних конференцій з проблем зняття з експлуатації об'єктів ядерної енергетики та відновлення навколишнього середовища.

Цього року ми були свідками найбільшої активності за останні 8 років завдяки нашим багаторічним партнерам, з якими ми є співорганізаторами цих подій.

Крім того, наша співпраця народила інвестиційну ідею щодо відкриття ядерного наукового хабу, де ми об'єднаємо основних гравців галузі не тільки Славутича, але й України. Така синергія всіх організацій є важливою не тільки для професійного розвитку фахівців в цій сфері, але й для уваги до цієї теми.

Ми організували кілька подій, таких як конференції, курси підвищення кваліфікації та Workshop, де зібрали фахівців з усієї України та світу. Ми ретельно готуємо програму та запрошуємо професіоналів, щоб кожна тема була змістовно розкрита. Ми дуже вдячні нашим партнерам за можливість спіл-

куватися з такими професіоналами та підсвічувати Славутич як місто енергетиків.

Ми завжди наголошуємо на тому, що все це відбувається в умовах війни та викликів для атомної енергетики. Наша благодійна діяльність на цих подіях збирає кошти на гуманітарні цілі, щоб допомогти людям, які страждають від війни в Україні.

Завдяки заходам, що було проведено, всі разом ми зібрали коштів на суму приблизно 5000 доларів. На перший погляд, це може здатися невеликою сумою в контексті всіх цих зборів і гуманітарної допомоги, яку нам надають міжнародні організації та іноземні партнери України.

Однак, це спільнота професіоналів-науковців, які самі мають низький рівень заробітної плати в Україні. Завдяки залученню партнерів, ми змогли зібрати цю суму для реабілітаційного відділення Славутичської міської лікарні. Ми придбали обладнання та зробили корисні речі в самому відділенні.

Водночас, в рамках цієї ідеї ми розпочали проєкт інформаційно-комунікаційної компанії, тому підписуйтеся на нову сторінку нашої лікарні, щоб бути в курсі всіх послуг, обладнання та лікарів, які працюють у нас.

Завершуючи, я хочу подякувати всім, хто брав участь у наших подіях та нашим партнерам. Ми разом просуваємо Славутич як майданчик для важливих проєктів. Крім того, хочу зазначити, що ми зробили значний прогрес з ідеєю Північно-Українського ядерного наукового хабу. У нас є команда і розроблена концепція цього хабу. Зараз ми працюємо з юристами, щоб зробити це інституційно грамотно і, у майбутньому створити потужний майданчик для державного та приватного сектору.

Хочу подякувати керівництву станції та всім нашим партнерам. Разом ми просуваємо Славутич як важливий майданчик.

Робочі графіки: одностайності немає

Наприкінці 2023 року профком ППО ЧАЕС вчергове провів опитування персоналу стосовно зручності чинного графіку роботи. Як з'ясувалося у підсумку обробки опросних листів, майже дві третини опитуваних бажали б залишити чинний на той час режим роботи.

Детальніше про це розповів голова профспілкової організації ЧАЕС Богдан СЕРДЮК:

— Одна з наших функцій — зрозуміти, що хоче персонал ДСП ЧАЕС та донести цю інформацію до адміністрації станції.

Відповідно до статті 245 Кодексу законів про працю, працівники мають право брати участь в управлінні підприємством та вносити пропозиції щодо поліпшення його роботи, а ми зі свого боку підтримуємо будь-яку ініціативу колективу. Відтак, профком періодично проводить опитування персоналу, зокрема й стосовно зручності графіків роботи.

Опитування, про яке йдеться, було зроблено у письмовій формі. Опитуваним було запропоновано два варіанти: залишити графік роботи без змін або ж перейти на новий режим роботи — із 8-годинним робочим днем.

Варто звернути увагу, що приблизно рік тому було проведено подібне опитування, результати якого були дещо схожі на отримані нами наразі.

Тоді 46% проголосували за те, щоб залишитись в поточному режимі, 32% виявили готовність перейти на 8-годинний робочий день, 22% вказали, що влаштовують обидва варіанти.

У нещодавньому опитуванні взяли участь 462 працівники з 30 підрозділів, які працюють у місті Славутичі. За його підсумками, 64% (297 осіб) хочуть залишити режим роботи без змін, 33% (154 особи) готові перейти на 8-годинний робочий день, а 2,4% (11

осіб) влаштовують обидва варіанти виробничого графіка.

На підприємстві вже є погоджений виробничий графік на наступний рік, який був узгоджений ще у листопаді. Однак, деякі працівники звернули увагу на те, що він не відповідає реаліям сьогодення.

Конкретно мова йде про графік номер 7, за яким працює денний персонал у Славутичі. Згідно із ним, працівники офісу та НТЦ мають подовжений робочий день, який закінчується о 17.30. Завдяки цьому персонал має скорочену тривалість робочого дня у п'ятницю та певні «Різдвяні канікули».

Однак, такий режим підходить не для усіх: по-перше, люди вважають, що подовжений робочий день у поточних умовах не має сенсу, оскільки був підлаштований під персонал, котрий працював першим електропоїздом до Славутича, а це втратило доцільність у чинних реаліях.

По-друге, варто звернути увагу на те, що більшість підприємств міста Славутича, такі як АРС та комунальні підприємства, працюють 5 днів на тиждень в режимі 8 годин, зазвичай з 8:00 до 17:00.

Це створює відчутні незручності для членів родин, які працюють на різних підприємствах.

Щодо різдвяних канікул, які призначені з 1-го по 8 січня. Вони не є доцільними для певної категорії працівників.

По-перше, опитані стверджують, що частина з них у вказаний проміжок часу все одно за виробничої потреби виходить на роботу, — це стосується економічних структур.

По-друге, святкування Різдва Христового законодавством України вже перенесено на 25 грудня, а відтак канікули у цей календарний проміжок не збігаються із вимогами закону. Ми звернули на це увагу адміністрації.

Графіки на 2024 рік було погоджено ще у листопаді, щоб персонал мав можливість планувати роботу, відпустки та інше. Але, враховуючи права працівників на ініціативу, адміністрація прийняла рішення піти назустріч, зазначивши, що зміни мають певний сенс.

Крім того, окремо було звернення до адміністрації, в якому пропонувалося зменшити час перерви на обід з години на 15-20 хвилин. Цей варіант профком також розглядав, однак, опитувані висловили думку, що зменшення часу обіду є неприйнятним для великої частки персоналу.

За нашою інформацією, в буфеті обідають 150-160 працівників щодня, і це значно менше, ніж тих, хто обідає вдома. Тому адміністрації цей варіант опитування не був запропонований.

Які висновки можна зробити? На мій погляд, багато членів колективу проголосували залишитись на чинному режимі роботи, тому що питання стояло, чи потрібно йти на роботу в понеділок, 1 січня, який зазвичай вважається святковим.

Я вважаю, що якби адміністрація заздалегідь визначилася з цими святковими днями, наприклад, 1-м і 2-м січня, і запропонувала це, то результати були б інакшими.

Проте, результати опитування адміністрація взяла в роботу і можливо, у подальшому, плануючи роботу на 2025 рік, підняті питання будуть доопрацьовані. Також подібне даному опитуванню планується провести ближче до кінця літа 2024 року.

Таким чином, це рішення стосовно чинних виробничих графіків не є остаточним.

За два роки до біди

30 грудня 1983 року було здійснено енергетичний пуск четвертого блоку Чорнобильської АЕС. Черговий чорнобильський блок-мільйонник був підключений до мережі — обидва турбогенератори, №№ 7 та 8, дали ток. Тоді, 40 років тому, планувалося, що ЧАЕС стане найбільшою у Європі.

Але цим амбітним планам не судилося втілитися. Пройшло трохи більше двох років — і назва Чорнобильської АЕС стала знайома усьому світу, що правда, не так, як свого часу сподівалися розробники проекту та будівельники. Аварія на 4-му енергоблоці ЧАЕС на довгі роки підірвала довіру до атомної енергетики у світі, і відновлення цієї довіри виявилось зовсім не простою справою.

Пуск блоку, як зазвичай у радянському союзі, було приурочено до свята. Турбогенератор №7 мав дати електроенергію напередодні Дня енергетика — головного професійного свята працівників АЕС, що відзначався 22 грудня та проходив у місті енергетиків з особливим розмахом.

До святкування 1983 року готувалися «родзинки». Працівники ЧАЕС зібралися у ПК «Енергетик» на вечір трудової слави та святковий концерт. На сцені ПК чекали на виступ дуже популярного на той час естрадного та оперного співака, народного артиста УРСР та СРСР Юрія Гуляєва. Другим сюрпризом мало статися повідомлення про підключення в енергомережу країни турбогенератора №7 4-го енергоблока ЧАЕС.

Звістку про цю відповідальну подію керівництво чекало протягом всього дня. Чекали її й у Москві: міністр енергетики СРСР Петро Степанович Непорожний не закривав урочисті збори, чекаючи переможної новини...

Згадує Володимир Олексійович Березін, якій у 1977 р. був старшим інженером управління турбінами зміни, що приєднала до мережі перший в Україні атомний енергоблок, а у 1983 році став головою профкому Чорнобильської АЕС: «Для нас, атомників, це була

велика подія — нещодавно побудований промисловий об'єкт починає виробляти продукцію! Але день 21 грудня добігав кінця, а очікувана всіма нами новина з 4-го блоку так і не надходила.

І тільки коли до закінчення доби залишалося менше пів години, нарешті пролунав довгоочікуваний телефонний дзвінок - начальник зміни станції Анатолій Георгійович Кедров доповів Брюханову про включення генератора 4-го енергоблока до енергомережі країни.

Душевний підйом у той момент був колосальний! Ми кинулися вітати один одного. Мені хотілося зберегти щось на пам'ять про таку велику для ЧАЕС подію. Взяв своє запрошення на свято Дня енергетика та просив присутніх розписатися на ньому.

Першим це зробив наш гість — співак Юрій Гуляєв. Далі тією ж ручкою директор станції Віктор Петрович Брюханов написав: «Ось і є 4-й блок. Чорнобильська АЕС — 4 млн кВт. Найбільша у СРСР».

Начальник відділу культури Прип'ятського міськвиконкому Олександр Рубан зазначив на запрошенні час увімкнення у мережу турбогенератора №7 енергоблоку №4 — 21 грудня 1983 року, о 23 години 34 хвилини, та написав: «Нехай цей вечір запам'ятається вам на все життя. Це іс-

торія в ПК — пуск 4-го енергоблоку, — це внесок у справу виховання трудящих».

Начальник конструкторсько-технічного відділу Євген Андрійович Лютий додав: «Треба також в строк підключити №12». Він мав на увазі №12 — турбогенератор 6-го енергоблока, будівництво якого, разом із 5-м, вже йшло повним ходом.

Цей час, 23 години 34 хвилини, та вітання з перемогою наступного дня розмістила газета ЧАЕС «Трибуна енергетика».

А ще за кілька днів, 30 грудня, було увімкнено до електричної мережі країни турбогенератор №8. Турбогенератори №7 і №8 синхронізовано з енергетичною системою «Київенерго». 4-й енергоблок Чорнобильської АЕС ожив і розпочав шлях виходу на проектну потужність — 1 мільйон кВт електроенергії, яку досяг вже 28 березня 1984 року.

В інтерв'ю «Трибуні енергетика» 30 грудня 1984 року головний інженер проекту 4-го енергоблоку, представник ленінградського відділення Інститута «Гідропроект» ім. С.Я. Жука Б.М. Фадєєв запевнив, що «хоч проєктувальники відділення вперше опинилися на такому потужному будівництві... неймо-

вірними зусиллями 4-й енергоблок побудовано добротно», а головний інженер ЧАЕС Микола Максимович Фомін додав: «Хочеться, аби цей енергоблок працював надійно».

Через 848 днів, 26 квітня 1986 р., під час планових електротехнічних випробувань з вибігу турбогенератора №8 (до речі, такі випробування успішно були здійснені у листопаді 1985 р. на турбогенераторі №7), сталася аварія в реакторі 4-го енергоблока, яка призвела до тотального руйнування блоку й катастрофи 7-го, найвищого, рівня з викидом у навколишнє середовище 300 мільйонів юрі радіоактивності та, врешті решт, остаточного повного закриття ЧАЕС на вимогу світового співтовариства 14 грудня 2000 р.

Варто додати, що два блоки ЧАЕС - №1 і №3, відновлені у післяаварійний період, щорічно надавали в енергосистему України понад 5% загального енергобалансу України. Також на ЧАЕС ще у 1983 році освоєна технологія нейтронного легування кремнію.

У 1991 році на ЧАЕС було вироблено 75% від загального обсягу легуваного кремнію у колишньому срср. ЧАЕС у складі трьох діючих енергоблоків була здатна виробляти до 30 тон легуваного кремнію на рік вартістю 12 мільйонів доларів (така технологія не може бути застосовна на інших АЕС України в силу конструктивних особливостей реакторів типу ВВЕР).

Унікальний історичний документ, ініційований та збережений протягом 40 років учасником цих подій Володимиром Олексійовичем Березіним, що містить великі сподівання керівництва ЧАЕС про включення також у строк турбогенератора №12 (це турбогенератор 6-го блока третьої черги станції) став музейним експонатом.

Не можу не згадати добрим словом ще одного безпосереднього учасника подій енергетичного пуску 4-го блока — Смишляєва Олександра Євгеновича, якого вже немає серед нас. У 1983-му Олександр Євгенович — начальник турбінного цеху, згодом — заступник

головного інженера з експлуатації третьої черги станції, учасник ліквідації наслідків аварії на 4-му блоці, 2002-2004 генеральний директор Хмельницької АЕС, пускав 2-й енергоблок станції. У 2004 повернувся на ЧАЕС, рік працював генеральним директором станції.

Його згадують як відкриту публічну людину, що зробила чимало доброго для працівників: провів капітальний ремонт робочих місць у адміністративному корпусі, почав демонтаж обладнання у машинному залі, намагався ввести більш жорстку політику з іноземними фірмами з реалізації міжнародних проєктів, але для системи був занадто самостійним...

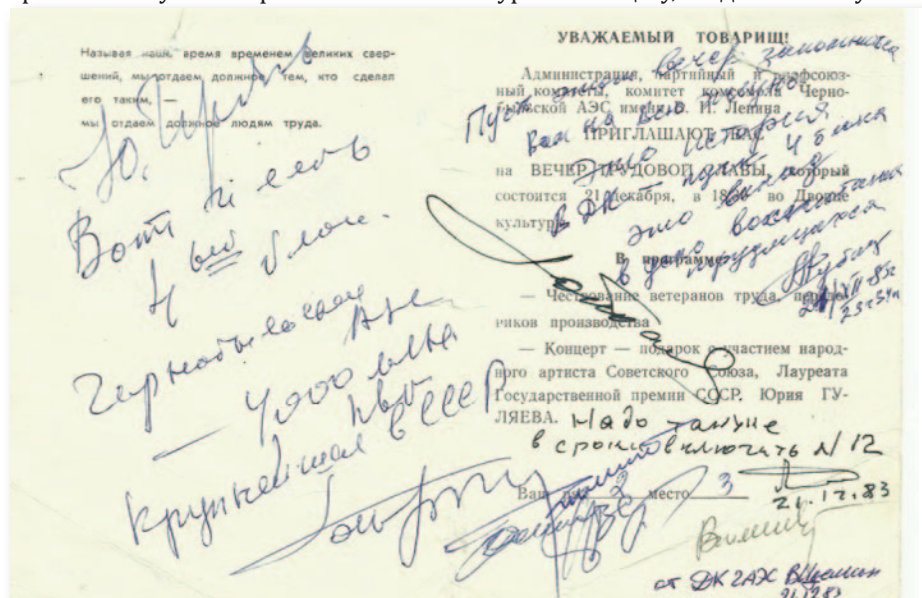
Підписи до фото:

1. Так виглядав машзал 4-го енергоблока напередодні пуску 4-го енергоблока. Фото з газети «Трибуна енергетика», орган парткому, комітету комсомолу та управління будівництва Чорнобильської АЕС №51(224) від 23 грудня 1983 р.

2. Запрошення на вечір трудової слави до Дня енергетика, що проходив у Палаці культури «Енергетик» м. Прип'ять 21 грудня 1983 р., з автографами учасників заходу.

Належало Березіну Володимир Олексійовичу (у 1977 р. старший інженер управління турбінами зміни, що приєднала до мережі перший в Україні атомний енергоблок, 1983 — 1988 рр. голова профкому Чорнобильської АЕС, з 2010 — голова виконкому, президент ВГО інвалідів «Союз Чорнобиль України».

Анна КОРОЛЕВСЬКА,
старший науковий співробітник
Національного музею «Чорнобиль»

Видання: «Новини ЧАЕС»

Засновник: ДСП «Чорнобильська АЕС»

Видання засновано у 1995 році. Видається на виконання ст. 10. «Права громадян та їхніх об'єднань на одержання інформації у сфері використання ядерної енергії та радіаційної безпеки» Закону України «Про використання ядерної енергії та радіаційну безпеку» та на підставі ч.3 ст. 15 Закону України «Про медіа».

Відповідальний за випуск: Віталій Медвідь

Над номером працювали: Майя Руденко, Віталій Медвідь, Анастасія Єрашова, Дмитрій Корчак

Зворотній зв'язок: korchak@chnpp.gov.ua
+380 4593 421 97